

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2206/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Versenyképes Járások Program végrehajtási rendszeréről szóló 2/2025. (II. 28.) KTM rendelet 5. §-a, 7. § (2) bekezdése és 14. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó Önkormányzat jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybírósághoz. Hiánypótlásra történt felhívást követően kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt indítványában az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Versenyképes Járások Program végrehajtási rendszeréről szóló 2/2025. (II. 28.) KTM rendelet (a továbbiakban: KTMr.) 5. §-a, 7. § (2) bekezdése és 14. §-a rendelkezései alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat. Az indítványozó kérte továbbá annak kimondását, hogy az alaptörvény-ellenes jogszabály alapján 2025. évben a Versenyképes Járások Programban (a továbbiakban: Program) folytatott támogatási eljárás a [...]i járás vonatkozásában semmis. Indítványozta továbbá azt is, hogy az Alkotmánybíróság kötelezze a közigazgatási és területfejlesztési minisztert (a továbbiakban: KTM miniszter) arra, hogy a Program támogatási eljárását a [...]i járás vonatkozásában ismételten folytassa le.
- [2] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz indítvány alapjául fekvő tényállást az indítványában az alábbiak szerint ismertette. A vidéki Magyarország élhetőségének és népességmegtartásának támogatása, a városok és községek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása, valamint a települések közötti térségi együttműködések ösztönzése érdekében Magyarország Kormánya meghirdette és elindította a Programot. A Program megvalósításának kérdéseiről szóló 1446/2024. (XII. 30.) Korm. határozat értelmében a Programot a KTM miniszter irányítja. A Program kiemelt célja, hogy a járássok szempontjából jelentős, több település helyzetét javító, illetve az adott

járás lakosságának minél nagyobb hányadát érintő fejlesztések támogatásával ösztönözze a térségi és települési együttműködések, megteremtse a párbeszédet a járásek települései között annak érdekében, hogy közös céljaikat minél hatékonyabban valósítsák meg. A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: KTM minisztérium) 2025. március 6. napján felhívást tett közzé a települési önkormányzatok számára a térségi kihatású, de legalább több települést, illetve azok lakosságát érintő fejlesztéssel, működéssel vagy mindkettővel összefüggő fejlesztési igények (a továbbiakban: fejlesztési igény) benyújtására, egyidejűleg a Program keretében történő későbbi költségvetési támogatások nyújtásának előkészítése érdekében. A Program végrehajtására a KTMr.-ben foglaltakat kell alkalmazni. A Program a 2023. évben az egy főre jutó GDP európai uniós átlag 120%-át el nem érő hazai régiók járáseiba található települési önkormányzatok és ezen települési önkormányzatoknak a jogi személyiséggel rendelkező társulásai részére biztosított pénzügyi forrást. A Program keretében vissza nem térítendő költségvetési támogatás nyújtható, amelynek maximális mértéke a fejlesztés elszámolható költségeinek legfeljebb 100%-a. A támogatás járásonkénti maximális összege az adott járás forráskeretével megegyező összeg. Fejlesztési igényt legalább három települést érintő fejlesztés támogatása céljából legalább három települési önkormányzat együtt nyújthat be. A fejlesztési igény benyújtásakor az együttműködési megállapodásra, illetve a szerződéskötésre, valamint a hozzájárulásra irányuló szándékot egybehangzó szándéknyilatkozattal kell igazolni. A támogatási összeg járásonként 250 millió Ft. A [...] -i járás számára az elérhető támogatási összeg 500 millió Ft volt, figyelemmel arra, hogy a járás székhelye megyei jogú város. A Program a szolidaritási hozzájárulást teljesítő önkormányzatoktól elvont helyi iparűzési adó többletbevételből került finanszírozásra.

- [3] A [...] -i járás területén a [...] város, [...] és [...] községek továbbá a [...] Megyei Jogú Város, [...] nagyközség és [...] község által létrehozott konzorciumok nyújtottak be fejlesztési igényt.
- [4] A benyújtott fejlesztési igényeket a [...] -i Járási Fejlesztési Fórum (a továbbiakban: Fórum) 2025. április 15. napján megtárgyalta. A Fórum döntése alapján támogatásra javasolták a [...] Város, [...] és [...] Községek által alkotott konzorcium pályázatában megjelölt [...] számú fejlesztési igényt 500 millió Ft értékben (1. Belterületi utak felújítása [...] -en, [...] -on és [...] -on 2. Épület energetikai fejlesztések [...] -en, [...] -on és [...] -on 3. Bölcsőde fejlesztés [...] -on és [...] -on). Tartalékkeretként támogatásra javasolták a [...] Város, [...] és [...] Községek által alkotott konzorcium pályázatában megjelölt [...] számú fejlesztési igényt szintén 500 millió Ft értékben ([...] - [...] Többcélú Kistérségi Társulás és [...] Községi Önkormányzat szociális intézményeinek energetikai felújítása, bővítése). Az indítványozó részvételével létrehozott konzorcium által benyújtott fejlesztési igények egyikét sem javasolta a Fórum a KTM miniszter felé támogatásra. 2025. május 26-án a Vármegyei Kormányhivatal arról tájékoztatta az

indítványozót, hogy a KTM minisztérium elfogadta a Fórum támogatási keretösszeg felhasználására tett javaslatát, így az indítványozó konzorciuma által benyújtott egyetlen fejlesztési igény sem részesült a KTM miniszter részéről támogatásban. Az indítványozó kifogásolta azt, hogy a Fórum javaslata érdemi indokolást nem tartalmazott, illetve azt is, hogy a KTM miniszter alakszerű, indokolással ellátott határozatot sem hozott.

- [5] Az indítványozó önkormányzat polgármestere 2025. június 6-án panaszlevélben fordult a KTM miniszterhez, és kérte döntése megváltoztatását, arra hivatkozással, hogy a járás egésze szempontjából szükséges beruházásokba álláspontja szerint feltétlenül be kell vonni [...] Megyei Jogú Várost is. A közigazgatási és területfejlesztési miniszter a 2025. június 17-én kelt válaszlevelében a kérést elutasította.
- [6] Az indítványozó a fenti előzményeket követően terjesztette elő az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt hatáskörben az alkotmányjogi panaszát, amelyben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, R) cikk (2) bekezdésének, XXVIII. cikk (7) bekezdésének és 39. cikk (2) bekezdésének sérelmét állította.
- [7] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének illetve R) cikk (2) bekezdésének sérelmét az indítványozó önállóan nem indokolta, e körben mindössze arra hivatkozott, hogy e két alaptörvényi rendelkezés „keretet szolgáltat” az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében és 39. cikk (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek, amelyeknek az indítványozó álláspontja szerint a KTMr. támadott szabályozása nem felelt meg.
- [8] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésben foglalt, jogorvoslathoz való alapjog indítványban állított sérelméhez kapcsolódóan az indítványozó felhívta az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatát, kiemelten is hivatkozott a 22/1995. (III. 31.) és a 17/2015. (VI. 5.) AB határozatokban foglaltakra. Az utóbbi alkotmánybírósági határozathoz kapcsolódóan kifejtette, hogy álláspontja szerint az abban vizsgált földbizottságok a Programban javaslattételi joggal rendelkező Járási Fejlesztési Fórumokhoz hasonlóan az érintett közösség közhatalommal nem bíró képviseleti szervei, amelyek határozatainak azonban a végső közigazgatási döntést alapvetően befolyásolják. Bár a Járási Fejlesztési Fórumok javaslatainak a földbizottságok döntésével ellentétben nem kötik a döntéshozót (jelen esetben a KTM minisztert), azonban a KTM miniszter az indítványozó panaszlevelére adott válaszában egyértelművé tette, hogy „magára nézve kötelezőnek tekinti” a fórumok döntését, és azzal egyező „határozatot” hoz, ahogyan az álláspontja szerint a jelen ügyben is történt. Az indítványozó szerint ez azt támasztja alá, hogy ténylegesen a Járási Fejlesztési Fórumok javaslata határozza meg a támogatások kedvezményezettjét. Az indítványozó a 35/2013. (XI. 22.) AB határozatra utalással kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a hatóságok érdemi, ügydöntő határozatainak tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten

belüli magasabb fórumhoz fordulást, ami értelmezése szerint a nem hatósági eljárásban született közigazgatási döntésekre is értelmezhető.

- [9] Az indítványozó a jogorvoslathoz való alapjog sérelmét abban látta, hogy KTMr.-nek az indítvánnyal támadott rendelkezései alapján a miniszter nem köteles a döntését indokolni, illetve az ellen nem biztosított a jogorvoslat. A támogatás odaítélését alapvetően meghatározó Járási Fejlesztési Fórumok javaslatát illetően nem biztosít a rendelet semmiféle kontrollt, sem a döntés formai jogszerűségét, sem a Programban megfogalmazott elvekkel való összhangját, sem a javaslat tartalmi indokoltságát, megalapozottságát illetően. Indokolt határozat és felsőbb fórumhoz fordulás lehetőségének hiányában a fejlesztési igények benyújtói passzív elszenvet dől a Fórum és a KTM miniszter döntésének. Nincs lehetőségük a döntés indokait megismerni, és adott esetben vitatni. „Felsőbb kontroll” hiányában – az indítvány szerint – akadály nélkül megteheti a Járási Fejlesztési Fórum, hogy olyan fejlesztési javaslatot fogad el, amely nincs összhangban a Program kiírásával, illetve olyan szempontokat érvényesít a támogatandó igények kiválasztásakor, melyek az adott járásban a források egyenlőtlen elosztásához vezetnek. Az indítványozó hivatkozott a KTMr. preambuluma harmadik szakaszára, amelynek értelmében a Járási Fejlesztési Fórum feladata, hogy a Program során benyújtott, fejlesztéssel, működéssel vagy mindkettővel összefüggő fejlesztési igényeket véleményezze és javaslatot tegyen a KTM miniszternek a járás egésze szempontjából általa leginkább szükségesnek tartott fejlesztések megvalósítására. Az indítványozó felhívta továbbá a KTMr. 19. § (1) bekezdését is, amely alapján a benyújtott fejlesztési igények vizsgálata során értékelni kell a fejlesztési igény közcélú jellegét; több települést érintő, járási, térségi, vármegyei hatását és a település együttműködésén alapuló jellegét. Az indítványozó szerint a vizsgált esetben a Fórum által támogatott fejlesztési igények egyike sem felelt meg a fenti jogszabályi rendelkezéseknek, azok a pályázó települések belső fejlesztéseit érintették és a járás egészét illetően nem szolgáltak előnnyel. Az indítványozó szerint ezzel szemben az indítványozói konzorcium elutasított fejlesztési igényei közül számos igény (így a kerékpárutak építése) a járás településeit összekötő infrastrukturális fejlesztéseket céloztak. Az indítványozó kifogásolta továbbá azt is, hogy a vizsgált esetben a Fórum támogatási javaslata teljes mértékig figyelmen kívül hagyta azt a tényt is, hogy a megemelt támogatási keret (500 millió Ft) kizárólag azért volt elérhető a járás számára, mert [...] Megyei Jogú Város a járás része. Az indítványozó szerint mivel a megyei jogú városok szerepe a környező települések életében meghatározó, az ott végbemenő fejlesztések kihatnak a járás egészére, ezért minimálisan elvárható lett volna az, hogy az átlagos járásokhoz képest többetként mutakozó 250 millió Ft „elköltsége” során a megyei jogú város igényei kerüljenek előtérbe. Az indítványozó végezetül hivatkozott a 3003/2025. (I. 21.) AB határozatra is, amely szerint a jogorvoslathoz való alapjog biztosítása azáltal valósul meg, ha az

eljárásban a törvény garantálja az érintett számára, hogy ügyét az alapügyben eljáró szervtől különböző szerv bírálja el.

- [10] Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdés sérelmét az indítványozó abban látta, hogy a KTMr. támadott szabályozása szerinte nem biztosítja a közpénzek átlátható felhasználását. Ennek alátámasztásaként hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való alapjog sérelme körében kifejtett érvelésére és az ennek körében felhívott alkotmánybíróági határozatokra. Véleménye szerint a részletes indokolással ellátott javaslatok hiányában, és a Fórum eljárásának felső kontrollja nélkül, továbbá tekintetbe véve, hogy a KTM miniszter „saját bevallása szerint is kritikátlanul teszi magáévá az ellenőrizhetetlen szempontok szerint született javaslatokat”, sérül az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésében foglalt, a közpénzek átlátható felhasználását előíró alaptörvényi rendelkezés is.
- [11] Az indítványozó összegzőként kiemelte, hogy a jelen ügy tárgyát képező alkotmányjogi probléma vizsgálata az egyedi ügyön túlmutató jelentőségű, mivel az Alkotmánybíróság érdemi határozata a kötelezően biztosítandó jogorvoslat előírásával valamennyi hasonló jellegű, támogatási igényekről döntő eljárásra hatással lehet.
- [12] Véleménye szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű a probléma továbbá azért is, mert az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben hozott érdemi határozata meghatározhatja a támogatási eljárásokban alkalmazandó tisztességes eljárás minimális követelményrendszerét.
- [13] A vizsgált ügyben a KTM miniszter mint az indítvánnyal támadott jogszabály előkészítője az Abtv. 57. § (1b) bekezdés alapján az indítvánnyal kapcsolatos álláspontjáról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, amit az Alkotmánybíróság az indítvány elbírálása során figyelembe vett.
- [14] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés értelmében, a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [15] Az Abtv. 30. § (1) bekezdés második fordulata alapján az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítvánnyal támadott KTMr. 5. §, 7. § (2) bekezdés és 14. § 2025. március 1-jén lépett hatályba. Az alkotmányjogi panasz 2025. augusztus 26. napján, az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt törvényi határidőn belül érkezett az Alkotmánybíróságra.

- [16] Az indítványozó hiánypótlásra történt felhívás alapján indítvány kiegészítés keretében csatolta [...] Megyei Jogú Város Közgyűlésének 2025. szeptember 30-i rendes nyílt ülésének jegyzőkönyvéből készült azon kivonatot, amely tartalmazza a [...] Megyei Jogú Város Közgyűlésének [...] (IX. 30.) határozatát. A határozat felhatalmazta az indítványozó önkormányzat polgármesterét az alkotmányjogi panasz Alkotmánybírósághoz történő benyújtására (lásd: 3131/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [13]; 3132/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [12]).
- [17] Az indítványozó csatolta továbbá az Alkotmánybíróság előtti eljárásra vonatkozó ügyvédi meghatalmazást.
- [18] Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében megkövetelt határozott kérelem feltételeinek csak részben felel meg. Tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozók jogosultságát megalapozza [Abtv. 26. § (2) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait (a KTMr. indítvánnyal támadott rendelkezései alaptörvény-ellenességének állítása); az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést [KTMr. 5. §, 7. § (2) bekezdés és 14. §]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, R) cikk (2) bekezdés, XXVIII. cikk (7) bekezdés, 39. cikk (2) bekezdés]; az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés és 39. cikk (2) bekezdés tekintetében indokolást arra nézve, hogy a támadott jogszabályi rendelkezéseket miért ítéli ellentétesnek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [19] Az indítvány az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés és R) cikk (2) bekezdés tekintetében önálló, alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem tartalmaz, mindössze arra utal, hogy az indítványozó álláspontja szerint ezen alaptörvényi rendelkezések adnak keretet az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében és 39. cikk (2) bekezdésében foglalt alaptörvényi rendelkezéseknek, melyeknek az indítványozó szerint a KTMr. támadott szabályozása nem felel meg. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt indokolás hiánya miatt az indítvány e részében nem felel meg a határozott kérelem törvényi követelményének, ami az irányadó gyakorlat értelmében az indítvány érdemi elbírálásának az akadályát képezi. (lásd: 3080/2019. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [27]; 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]).
- [20] Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésében foglalt rendelkezés nem tekinthető az indítványozó Alaptörvényben foglalt jogának, önmagában ennek sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapítható (lásd: 3/2018. (IV. 20.) AB határozat, Indokolás [53]). Ebből következően az indítvány e vonatkozásban nem felelt meg az Abtv. 26. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt törvényi feltételnek.
- [21] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett

be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

- [22] A kivételes alkotmányjogi panasz jogintézményének elsődleges célja az egyéni, szubjektív jogvédelem, vagyis a ténylegesen jogsérelmet okozó alaptörvény-ellenes jogszabály által okozott jogsérelem orvosolása. A panasz befogadhatóságának feltétele az érintettség, az, hogy az indítványozó által alaptörvény-ellenesnek ítélt jogszabály az indítványozó személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezést állapítson meg, aminek következtében az indítványozó Alaptörvényben foglalt jogai sérülnek. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében az érintettségnek személyesnek, közvetlennek és aktuálisnak kell lennie. Az érintettség abban az esetben is megállapítható továbbá, ha a jogszabály alkalmazására, érvényesítésére szolgáló cselekmények még nem történtek meg, de jogszabály erejénél fogva olyan jogi helyzet keletkezett, amelyből egyértelműen következik, hogy a panaszolt jogsérelem közvetlenül belátható időn belül kényszerítően bekövetkezik. Nem állapítható meg az indítványozó érintettsége, ha a támadott jogszabályi rendelkezés az indítványozóval szemben nem került alkalmazásra, vagy annak hatályosulása őt közvetlenül nem érintette {lásd: 3367/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [13]–[17]}.
- [23] Az érintettség indítványozó általi bizonyítása az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján folyó alkotmánybíróági eljárás lényegi eleme, ugyanis „a panaszos alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális sérelme különbözteti meg a kivételes panaszt az *actio popularis*-tól. A személyes érintettség az érintett saját alapjogában való sérelmét jelenti. [...] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése által kifejezetten nevesített közvetlenség követelménye szempontjából az a meghatározó, hogy a kifogásolt jogszabály maga érinti-e az indítványozó alapjogát. [...] Az aktuális érintettség követelménye azt jelenti, hogy az érintettségnek az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kellett állnia. Azt, hogy az indítványozó aktuális sérelme fennáll-e, csak a konkrét esetben lehet eldönteni” {lásd: 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.), Indokolás [27]–[31]}.
- [24] „A személyes érintettség az érintett saját alapjogában való sérelmét jelenti”, vagyis a személyes érintettség követelményének teljesüléséhez az indítványozó alapjogi pozíciója és a norma között szoros kapcsolatnak is fenn kell állnia {lásd: Abh., Indokolás [28]}. A közvetlen érintettség pedig akkor áll fenn, ha a kifogásolt jogszabály maga érinti az indítványozó alapjogát {lásd: Abh., Indokolás [30]}.
- [25] A vizsgált ügyben az indítványozó az érintettségét a KTMr. által szabályozott eljárásban történt részvételével igazolta. Ennek alátámasztására csatolta a konzorcium létrehozásáról szóló szándéknyilatkozatot, amely alapján a konzorcium tagjaként a KTM minisztérium által közzétett felhívásra fejlesztési igényt nyújtott be. Csatolta a Fórum 2025. április 15. napján tartott ülésének jegyzőkönyvét, amely tartalmazza azt, hogy a Fórum nem javasolta támogatásra a KTM miniszter felé annak a

konzorciumnak a fejlesztési igényét, amelynek az indítványozó tagja volt. A KTMr. támadott rendelkezései a jelen ügyben olyan jogszabályi rendelkezések, amelyeket a Fórum illetve a KTM miniszter a konzorciumi fejlesztési igény elbírálása során alkalmazott, és azok alkalmazása érintette az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát. A jelen ügyben az Alkotmánybíróság igazoltnak és fennállónak találta azt, hogy az indítvány Alkotmánybírósághoz történt előterjesztésének az időpontjában az indítványozó közvetlen, aktuális és személyes érintettsége fennállt.

- [26] Az Abtv. 26. § (2) bekezdésének utolsó fordulata értelmében a kivételes panasz előterjesztésének törvényi előfeltétele az is, hogy nincs az indítványban állított jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [27] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való alapjog sérelmét azért állította, mert álláspontja szerint a vizsgált esetben a KTM miniszter a Fórumnak a konzorciuma fejlesztési igényét nem támogató javaslata alapján meghozott, a fejlesztési igényt nem támogató döntésével szemben nem állt rendelkezésre jogorvoslat.
- [28] Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy az indítványozó rendelkezésére állt-e jogorvoslati eljárás az általa állított jogsérelem orvoslására, és amennyiben igen, úgy azt kimerítette-e az indítvány előterjesztését megelőzően.
- [29] A KTMr. 3. § (1) bekezdése értelmében támogatási igényt legalább három települést érintő fejlesztés támogatása céljából legalább három települési önkormányzat együtt, konzorciumban vagy társulásként nyújthat be, azzal, hogy a konzorciumban társulás is részt vehet. A KTMr. indítvánnyal támadott 5. §-a értelmében a 3. § szerinti támogatási igény alapján a KTM miniszter az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvénynek (a továbbiakban: Áht.) és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendeletnek a költségvetési támogatásokra vonatkozó szabályai szerint nyújthat támogatást, figyelemmel a fejezeti kezelésű előirányzatok és a központi kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 4/2024. (IV. 11.) KTM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 9. sorára.
- [30] A költségvetési támogatások körében (ilyen a KTMr.-ben szabályozott, a KTM minisztérium fejezeti kezelésű előirányzatát képező Területfejlesztési Alap terhére a KTM miniszter döntése alapján nyújtott támogatás) az Áht. 48. § (4) bekezdése kifejezetten rendelkezik arról, hogy az Áht. 48. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel létrejövő (polgári jogviszonynak minősülő) támogatási jogviszony létesítésére irányuló eljárással és a támogató döntéseivel kapcsolatos jogviták eldöntése polgári peres eljárásban kezdeményezhető.

- [31] A Magyarország 2022. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2021. évi LXXXIX. törvény – amely beiktatta az Áht. 48. § (4) bekezdését a törvénybe – előterjesztői indokolása szerint: „[a] javaslat a bírósági eljárásra vonatkozó hatásköri szabály beiktatásával egyértelművé teszi a támogatói okirattal, támogatási szerződéssel létrejövő támogatási jogviszony létesítésre irányuló eljárás jogi megítélését, illetve azt, hogy a támogató ezen időszakban hozott (pl. pályázati kérelmet) elutasító nem formalizált döntését polgári bíróság, polgári peres eljárásban jogosult a felek jogvitája tekintetében eldönteni. A módosítással egyértelművé válik – a támogatási jogviszony vegyes jogági jellegére is tekintettel –, hogy a támogatási jogviszony létrejöttét megelőző jognyilatkozatok, eljárások vonatkozásában a jogvita – a közigazgatási hatósági határozattal, hatósági szerződéssel létesülő támogatási jogviszonyokkal kapcsolatos eljárásokkal ellentétben – nem tartozik a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény hatálya alá.”
- [32] Az Áht. 48. § (4) bekezdésének fentiekben idézett törvényi rendelkezései és a KTMr. szabályozása alapján, a KTMr.-ben szabályozott Program keretében benyújtott fejlesztési igényekről való KTM miniszteri döntés, az ezt előkészítő ún. előminősítési eljárás a támogatási jogviszony létesítésére irányuló eljárás részét képezi. Ebből következően – ahogyan arra a KTM minisztérium indítvánnyal kapcsolatos álláspontját tartalmazó tájékoztatás is hivatkozott – a támogatási jogviszony létesítésére irányuló eljárással és a támogató döntéseivel kapcsolatos jogvita kérdések tekintetében polgári bíróság előtt biztosított a jogorvoslat.
- [33] Az Abtv. 52. § (4) bekezdése értelmében az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek a fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [34] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy az indítványozó számára a fent kifejtettek szerint biztosított volt a jogorvoslat, azonban a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőség kimerítését nem igazolta, így az indítvány nem felelt meg az Abtv. 26. § (2) bekezdés *b)* pontjában foglalt törvényi követelménynek.
- [35] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Abtv. 26. § (2) bekezdése valamint 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja, továbbá az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *e)* és *h)* pontja alapján az indítványt visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró